

Skuteczna ochrona dzieci w sytuacjach kryzysowych

Lista kontrolna

Dla kogo jest ta broszura?

Lista kontrolna skierowana jest do wszelkich organizacji udzielających wsparcia dzieciom w wyniku konfliktu na Ukrainie. Grupa odbiorców obejmuje też firmy, np. hotele, które oferują uchodźcom schronienie i wyżywienie.

Sprawcy krzywdzenia często wykorzystują konflikty i sytuacje kryzysowe, by uzyskać dostęp do dzieci. Niniejsza broszura ma służyć jako szybka i praktyczna lista kontrolna, szczególnie dla organizacji niezaznajomionych z zasadami ochrony dzieci, aby pomóc im wyeliminować wszelkie luki w tym zakresie i chronić dzieci, z którymi mają kontakt, przed wykorzystywaniem.

Keeping Children Safe oferuje organizacjom wspierającym uchodźców z Ukrainy bezpłatne wsparcie techniczne w zakresie ochrony dzieci oraz [szczegółowe materiały informacyjne](#). Więcej informacji tutaj: www.keepingchildrensafe.global

Czym jest ochrona dzieci?

Ochrona dzieci to zobowiązanie organizacji do zagwarantowania, że ich pracownicy, działania, programy i partnerzy nie przyczyniają się do krzywdzenia dzieci tzn. nie narażają ich na ryzyko nadużyć i wykorzystywania, oraz że wszelkie podejrzenia organizacji dotyczące naruszeń bezpieczeństwa dzieci w społecznościach, w których pracują, są zgłaszane odpowiednim władzom. Przyjmuje się definicję dziecka jako osoby poniżej 18 roku życia.

Ochrona dzieci w sytuacjach kryzysowych

Ochrona dzieci w sytuacjach kryzysowych stawia przed organizacjami szereg specyficznych wyzwań:

- Sprawcy często udają się do stref kryzysu, aby uzyskać dostęp do dzieci, mogą przenikać do organizacji powołanych do niesienia dzieciom pomocy i ochrony.
- Szybka mobilizacja personelu i wolontariuszy może oznaczać, że nie przeprowadza się skutecznego sprawdzania kandydatów.
- Mechanizmy ochrony przez lokalną społeczność mogą nie funkcjonować.
- Zmiana dynamiki władzy wynikająca z działań humanitarnych – pracownicy i wolontariusze organizacji pomocowych mają dostęp do dóbr i usług, których dzieci rozpaczliwie potrzebują – może stworzyć warunki sprzyjające nadużyciom, w największym stopniu zagrażające najbardziej bezbronnym członkom społeczności, w tym dzieciom.
- Organizacje mogą nie mieć doświadczenia w zakresie zagrożeń związanych z ochroną dzieci w sytuacjach kryzysowych, może im brakować rozeznania w danym regionie oraz wiedzy, jak uzyskać wsparcie i dostęp do lokalnych instytucji.

Ochrona dzieci w sytuacjach kryzysowych

- lista kontrolna

Ocena ryzyka

Bardzo ważne jest, aby ocena ryzyka w sytuacjach kryzysowych obejmowała ocenę potencjalnych zagrożeń dla dzieci związanych z działalnością organizacji, jej programami i partnerami. Powinna ona obejmować wszystkie działania realizowane przez organizację, które mogą bezpośrednio lub pośrednio dotyczyć dzieci. Należy podjąć następujące kroki:

- ✓ Zidentyfikować, kto może być narażony na ryzyko
- ✓ Zidentyfikować czynniki ryzyka
- ✓ Zidentyfikować, jakie to ryzyko
- ✓ Zidentyfikować istniejące sposoby łagodzenia ryzyka
- ✓ Oszacować skalę ryzyka (wysokie, średnie czy niskie)
- ✓ Rozważyć dodatkowe sposoby na zredukowanie ryzyka.

Bezpieczna rekrutacja i selekcja pracowników i wolontariuszy

Należy przeanalizować role przemyśleć względy ochrony i ryzyko związane z daną pracą:

- Jakiego kontaktu z dziećmi będzie wymagała ta praca?
 - Czy pracownik/wolontariusz będzie miał dostęp do dzieci bez nadzoru lub będzie pełnił funkcję zaufanej osoby?
 - Jakie inne formy kontaktu z dziećmi może mieć ta osoba (np. przez e-mail, telefon, listownie, on-line)?
-
- ✓ Poproś o dokumenty potwierdzające tożsamość i odpowiednie kwalifikacje.
 - ✓ W rozmowie kwalifikacyjnej należy zawrzeć kilka szczegółowych pytań, które pozwolą poznać postawy i wartości związane z ochroną dzieci.
 - ✓ Poproś o przedstawienie 2-3 referencji.
 - ✓ Wyznacz osoby odpowiedzialne za ochronę dzieci i przeszkól je, by mogły skutecznie pełnić swoją rolę.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej w sytuacji kryzysowej są następujące:

- ✓ Zaprojektowanie szkoleń wstępnych i dodatkowych w zakresie ochrony dzieci, które można szybko przeprowadzić w różnych kontekstach.
- ✓ Współpraca z kierownictwem w celu zapewnienia, by programy i operacje reagowania kryzysowego odpowiednio uwzględniały ochronę dzieci, także w programach i operacjach zarządzanych zdalnie.
- ✓ Opracowanie materiałów informacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat zachowania bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych oraz obowiązków organizacji wobec nich.
- ✓ Dążenie do tego, by działania w zakresie monitoringu i ewaluacji podejmowane w sytuacjach kryzysowych uwzględniały w swoim zakresie działania na rzecz ochrony dzieci.
- ✓ Dążenie do stworzenia w społeczności lokalnej mechanizmów składania skarg, które ułatwią beneficjentom bezpieczne zgłaszanie podejrzeń.
- ✓ Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących bezpieczeństwa lub dobra dziecka, reagowanie zgodnie z wewnętrzną procedurą skarg i zażaleń oraz planowanie i uczestniczenie w dochodzeniu w sprawie incydentu związanego z naruszeniem ochrony dziecka.
- ✓ Doradzanie w zakresie reagowania i zgłaszania spraw, w przypadku gdy lokalne systemy są dysfunkcyjne lub nie służą społecznościom w odpowiedni sposób.

Opracowanie pisemnych wytycznych dotyczących postępowania dorosłych wobec dzieci

Kodeks postępowania to jasny i zwięzły przewodnik po tym, co jest, a co nie jest dopuszczalnym zachowaniem lub praktyką podczas pracy w organizacji. Powinien on obejmować dopuszczalne i niedopuszczalne zachowania w odniesieniu do dzieci. Wszyscy pracownicy i współpracownicy, w tym wolontariusze, powinni zaakceptować kodeks postępowania w momencie zatrudnienia i/lub rozpoczęcia pracy. Należy również jasno określić, jakie działania podejmie organizacja w przypadku złamania kodeksu lub nieprzestrzegania go.

Organizacje powinny opracować swój własny kodeks postępowania. Poniżej podano przykłady właściwego i niedopuszczalnego zachowania wobec dzieci:

- ✓ Nie wolno dopuszczać się czynności seksualnych wobec dzieci
- ✓ Nie wolno pozwalać, aby dziecko/dzieci, z którymi pracownik/wolontariusz ma kontakt w kontekście pracy, nocowały w jego domu lub innym miejscu zamieszkania czy zakwaterowania.
- ✓ Nie wolno stosować kar fizycznych, dyscyplinowania ani siły fizycznej w stosunku do dzieci, w tym odbierać im niezbędnych dóbr.

- ✓ Nie wolno używać w stosunku do dziecka niestosownego języka ani zachowywać się wobec niego w sposób nieodpowiedni, obraźliwy, wulgarny, wyzywający seksualnie, poniżający lub niedostosowany kulturowo.
- ✓ Nie wolno pieścić, trzymać, całować, przytulać ani dotykać dzieci w sposób nieodpowiedni lub niestosowny w danej kulturze.
- ✓ Nie wolno spać w tym samym pokoju lub łóżku co dziecko, z którym ma się kontakt w kontekście pracy.
- ✓ Nie wolno wykonywać czynności osobistych za dzieci, chyba że dziecko nie jest w stanie poradzić sobie samo (np. zaprowadzanie dziecka/młodej osoby do toalety/łazienki, pomoc w rozebraniu się/ubraniu). Jeśli zajdzie taka potrzeba, zaleca się, aby osoba dorosła nie zostawała sama z dzieckiem i aby towarzyszył jej inny współpracownik tej samej płci.
- ✓ Nie wolno zawstydzać, upokarzać, poniżać lub deprecjonować dzieci, ani dopuszczać się jakichkolwiek innych form przemocy emocjonalnej.
- ✓ Nie wolno dyskryminować, wyróżniać, traktować preferencyjnie, ani faworyzować żadnego dziecka.
- ✓ Nie wolno używać komputerów, telefonów komórkowych, kamer wideo i cyfrowych oraz innych urządzeń elektronicznych lub środków przekazu do krzywdzenia, wykorzystywania, nękania lub zastraszania dzieci. Pracownicy nie powinni „być znajomymi” dzieci na portalach społecznościowych.
- ✓ Nie wolno używać komputerów, telefonów komórkowych, kamer wideo i cyfrowych ani innych urządzeń elektronicznych w celu uzyskania dostępu, przeglądania, tworzenia, pobierania lub rozpowszechniania materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci.
- ✓ Nie wolno robić, udostępniać ani publikować zdjęć dzieci.

- ✓ Należy wymagać od całego personelu pilnowania, aby dziecko nigdzie nie przebywało sam na sam z osobą dorosłą, aby inna osoba dorosła towarzyszyła pracownikowi i dziecku oraz aby dziecko znajdowało się w otwartym miejscu publicznym, w którym są inne osoby i które jest dobrze widoczne dla innych.
- ✓ Należy ograniczyć pracownikom możliwość przewożenia dzieci (przejażdżki samochodem). W przypadku konieczności zapewnienia transportu jednemu dziecku, należy zwrócić się do osoby odpowiedzialnej za ochronę po wskazówce.
- ✓ Należy zapewnić ciepły uśmiech i otuchę.
- ✓ Należy pozwolić dziecku na zabawę i kontakty z innymi dziećmi pod nadzorem.
- ✓ Jeśli dziecko wydaje się zdenerwowane lub wycofane, należy skontaktować się z jedną z osób odpowiedzialnych za ochronę.
- ✓ Należy dbać o to, aby dziecko miało zaspokojone podstawowe potrzeby.
- ✓ Należy słuchać tego, co dziecko ma do powiedzenia i udokumentować wszelkie ważne informacje.
- ✓ Należy wyjaśniać dzieciom, co je czeka na dalszym etapie.
- ✓ Należy wdrożyć procedury rozpatrywania skarg.
- ✓ Należy zawsze zgłaszać wszelkie podejrzenia nadużyć.

Kwestie do rozważenia:

- ✓ Dzieci/opiekunowie powinni zostać poinformowani, jak i komu mogą zgłaszać podejrzenia nadużyć.
- ✓ Zgłoszenia dotyczące dzieci wymagają krótkich ram czasowych reagowania. Może być wymagana natychmiastowa reakcja, np. znalezienie niezwłocznego wsparcia lub pomocy dla dziecka – organizacje muszą się upewnić, że mają wyznaczone osoby, które dysponują informacjami i możliwościami niezbędnymi do podjęcia natychmiastowej reakcji.
- ✓ Poważne przypadki krzywdzenia lub przestępstwa wobec dzieci wyrządzone przez osobę związaną z organizacją powinny być zgłaszane odpowiednim organom lub służbom ochrony dzieci, a także wyjaśniane wewnętrznie. Organizacje muszą swoje działania koordynować z właściwymi organami lub służbami ochrony dzieci.
- ✓ Skarga złożona na pracownika lub wolontariusza powinna skutkować natychmiastowym pozbawieniem danej osoby kontaktu z dziećmi i wszczęciem dochodzenia.
- ✓ Wszelkie podejrzenia należy traktować poważnie i z zachowaniem poufności.
- ✓ Priorytetem powinno być zawsze bezpieczeństwo i najlepszy interes dziecka.
- ✓ Informacje identyfikujące dzieci powinny być udostępniane wyłącznie na zasadzie „wiedzy koniecznej”.
- ✓ Pracownicy i wolontariusze powinni zostać przeszkoleni w zakresie przyjmowania zgłoszeń i skarg od dzieci, pamiętając o następujących kwestiach:
 - Działaj zgodnie z intuicją. Jeśli masz podejrzenia, mów o tym głośno!
 - Skup się na dziecku. Ochrona dzieci jest najważniejsza.
 - Liczy się czas. Podejmij szybką, skuteczną, dyskretną i właściwą reakcję wobec naruszeń ochrony dzieci.

Apel

Wspieramy organizacje na ich drodze do **wyeliminowania wszelkich luk w zabezpieczeniach** oraz do umieszczenia dzieci, z którymi pracują, w centrum wszystkich ich działań.

Do tej pory nasza praca przyniosła ogromne efekty, przyczyniając się do ochrony przed krzywdzeniem **ponad 34 milionów dzieci na całym świecie!**

Ale nie moglibyśmy tego dokonać bez ludzi takich jak Ty. **Dzięki Twojemu hojnemu wsparciu** możemy pomóc jeszcze większej liczbie organizacji w poprawianiu ich systemów ochrony dzieci, chroniąc tym samym kolejne tysiące dzieci.

Wspierając naszą pracę, możesz powstrzymać sprawcę, a więc uniknąć trwałego piętna na życiu dziecka.

Prosimy, [wesprzyj nasze działania](#),

Keeping
Children Safe

Setting tough international
child safeguarding standards

www.keepingchildrensafe.global

Keeping Children Safe to organizacja dobroczynna zarejestrowana w Wielkiej Brytanii pod numerem: 1142328

Keeping Children Safe jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowaną w Anglii i Walii. Numer spółki: 07419561.

All original content © 2022 Keeping Children Safe